

KM 11/18 Rapport og veivalg for Den norske kirkes kunst- og kultursatsing

Kirkemøtets vedtak

«Gud har skapt oss med kropp, sinn og sanser. Kunst og sanselige uttrykk kan speile og berøre våre liv, slik at vi beveges til en stadig dypere tro.»
(fra forbønn under Kirkemøtet 2018)

1. Kjerneområde

Kirkemusikk og andre kunstneriske uttrykksformer er integrert i og utvider kirkens forkynnelse, trospraksis og tilbedelse. Kirkemøtet ser arbeid med kunst og kultur som et kjerneområde som åpner troens rom gjennom et mangfold av uttrykk. Dette arbeidet må ivaretas i plan- og budsjettarbeid på alle nivåer i kirken.

2. Kunsten å være kirke

Kirkemøtet gleder seg over arbeidet som har skjedd på kulturfeltet i Den norske kirke siden 2005. Utredningen *Kunsten å være kirke – om kirke, kunst og kultur* og betydningen av dens høringsmateriell, videreføres som et sentralt grunnlagsdokument i arbeidet med kirke, kunst og kultur på alle plan i Den norske kirke, også innenfor samisk kirkeliv. Kirkemøtet ønsker at kirken skal ha et kontinuerlig faglig arbeid innen teologi og kunst slik at kompetanse på feltet blir ivaretatt og videreutviklet.

3. En mangfoldig kirke

Et mangfold av estetiske uttrykk hører hjemme i kirkens rom. Taktil kunst, ordkunst, tegnspråkpoesi og andre visuelle uttrykksformer er eksempler på kunstformer som også kan kommunisere på en særlig måte med mennesker med funksjonsnedsettelse.

4. Kirkerommet

Kirkerommet er hellig og kan brukes av kunstnere til kunstuttrykk som beveger, utfordrer, åpner opp og utvider horisonten vår. Kirkemøtet er opptatt av at kirken er åpen og inviterende når kunstnere og kunstinstitusjoner bruker kirkerommet.

5. Kirkemusikerne

Kirkemusikerne er nøkkelpersoner i kirkens arbeid med kunst og kultur. Kirkemøtet vil fremholde betydningen av at kirkemusikerstillingene har en tilstrekkelig stillingsprosent som gir rammer til å drive kor- og øvrig kulturarbeid, i tillegg til ansvar for musikk ved gudstjenester og kirkelige handlinger.

6. Barne- og ungdomskultur

Det er en forutsetning at barn og unge får være med å utforme og delta aktivt i kirkens kulturarbeid. Kirkens ansatte og frivillige er ressurspersoner som tar del i skapende arbeid sammen med barn og ungdom gjennom veiledning og oppfølging. Den norske

kirke må bruke mulighetene for samarbeid med kulturskoler, lokale organisasjoner og grupperinger som jobber med barn og unge på dette området.

For å fremme og utvikle kulturrettet barne- og ungdomsarbeid, særlig korarbeidet, ber Kirkemøtet Kirkerådet om å stå sammen med barne- og ungdomsorganisasjonene i kirken om kompetanseutvikling og rekruttering.

7. Kulturrådgiverstillingene

Kirkemøtet fremhever betydningen kulturrådgiverne har for kirken. De bidrar til et bredt samarbeid mellom kirken og ulike kulturinstitusjoner og aktører. Kirkemøtet mener kulturrådgiverne må ha tett kontakt med kirkemusikerne og skape arenaer for faglig oppfølging og fagsamlinger for denne yrkesgruppen

8. Kirkelige kultursentra

Kirkemøtet vil fremheve den betydning kirkelige kultursentra som *Kirkemusikksenter Nord* og *KULT Senter for kunst, kultur og kirke* har hatt i oppfølgingen av *Kunsten å være kirke*. Kirkemøtet ser også muligheten for at flere regionale kompetansesentra eller formaliserte nettverk for kunst og kultur kan dannes. Det forutsetter et finansielt spleiselag - med lokale variasjoner - mellom kirkelige og kommunale instanser og andre bidragsyttere.

9. Stipendordning

Kirkemøtet ber Kirkerådet vurdere muligheten for å opprette en stipendordning for skapende kunstnerisk arbeid.

10. Koordinering av kultur i samisk kirkeliv

Kirkemøtet oppfordrer Kirkerådet og Samisk kirkeråd sammen med bispedømmerådene til å styrke og koordinere satsningen på samisk kirkemusikk og kirkekunst.

11. Integrasjon av kultur i eksisterende planverk

Kirkemøtet anbefaler alle landets menigheter å integrere sitt kulturarbeid i det eksisterende planverk. I tillegg til *Plan for kirkemusikk* hører dette naturlig hjemme også i trosopplærings- og diakoniplaner. Innholdet må samordnes slik at også kulturarbeidet innenfor samisk kirkeliv ivaretas. Videre oppfordrer Kirkemøtet alle landets menigheter til å vedta og jevnlig oppdatere sin *Plan for kirkemusikk*.

12. Bygging av nye kirker

Kirkemøtet vil fremheve betydningen av å utarbeide planer for utsmykning, inventar og utstyr samt plass til orgel fra starten av når det skal bygges ny kirke. I samiske områder bør samiske kulturuttrykk være en likeverdig del i planene for kirkebyggets arkitektur, utsmykning og inventar. Det er viktig at arkitekt, kunstner og orgelbygger samarbeider tidlig om et helhetlig uttrykk for kirkebygget. Akustikk og lyssetting må integreres i prosjekteringen sammen med øvrige behov kirken har i sine kulturaktiviteter.

Prinsippet om universell utforming må også gjelde for kirkens gudstjenesteliv og arbeidet med kunst og kultur slik at det kommuniserer til flere sanser.

13. Åpne kirker og pilegrimsarbeid

Kirkemøtet ser at åpne og tilgjengelige kirkerom er viktig både for lokalsamfunnet og mennesker på reise.

Kirkemøtet oppfordrer menighetene til å samarbeide med hverandre og relevante samarbeidspartnere for å sørge for flere åpne kirker. Særlig er dette viktig langs pilegrimsledene.

14. Utdanningsinstitusjoner

Kirkemøtet oppfordrer utdanningsinstitusjonene til å legge inn kulturkompetanse – også for samisk kultur – i sine utdanningsprogram for de kirkelige yrkesgrupper både i grunn-, etter- og videreutdanning. Kirkerådet bes følge opp dette arbeidet i kompetansekrav til de vigslede stillingene